

European
Statistical
Governance
Advisory
Board

SAJTÓKÖZLEMÉNY

2016. november 9.

Az „igazságon túli” korszakban az európai statisztikába vetett bizalom soha nem volt annyira fontos, mint ma

Az európai statisztikairányítási tanácsadó testület (ESGAB) 2016. évi jelentésében sürgeti, hogy többet kell tenni az európai statisztikába vetett bizalom megszilárdítása érdekében. Az egyesült államokbeli legutóbbi politikai kampányok és az egyesült királyságbeli népszavazás rávilágítottak arra, hogy a statisztikáinak tűnő adatok milyen gyorsan terjedhetnek és mennyire félrevezethetik a közvéleményt^{1,2}. Martti Hetemäki, az ESGAB elnöke szerint *„az igazságon túli politika korszakát éljük, amikor bizonyos fontos politikai üzeneteket nem odaillo vagy félrevezető adatokkal támasztanak alá. A statisztikai hatóságok vezető szerepet játszanak abban, hogy felhívják a felhasználók figyelmét a hivatalos összefüggésben használt adatok forrására és minőségére”*.

Jóllehet mindig is lehetséges volt a statisztikák félrevezető módon történő tálalása, az adatokat mostanság előállító intézmények, ügynökségek és szakértők nagy része úgy véli, hogy a statisztikai „tényeket” számos területen eltérő minőséggel és olykor ellentmondó üzenetekkel lehet felruházni. Az európai statisztika gyakorlati kódexe szerint a statisztikai hatóságoknak egyértelműen biztosítaniuk kell, hogy a politikai vitákban a hivatalos statisztikai adatokat megfelelően tüntessék fel.

Az ESGAB ezért azt ajánlja a statisztikai hatóságoknak, hogy adott esetben nyilvánosan foglaljanak állást a hivatalos statisztikákkal kapcsolatos kritikákat és az adatok rosszhiszemű felhasználását illetően, és ezzel egyidejűleg erőteljesen lépjenek fel saját statisztikai adataik minőségének védelme érdekében. Az ESGAB továbbá azt javasolja, hogy a hivatalos statisztikák közjavakként és nélkülözhetetlen politikai eszközként betöltött értékét alaposabban ismertessék meg a nagyközönséggel.

A különféle adatforrásokra (felmérések, nyilvántartások és kereskedelmi adatbázisok) tekintettel az ESGAB aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az említett adatok elemzése különleges szakértelmet igényel. Ez még inkább igaz európai szinten, ahol is alapvető követelmény az adatok országok közötti összehasonlíthatósága. A jelentés rávilágít arra a folyamatban lévő munkára, amely a szükséges szakértelmet és a készséghiány kezelésének módjait veszi górcső alá.

A gyakorlati kódex betartása az Európai Statisztikai Rendszer egészére vonatkozóan jó. Az ESGAB elismeri, hogy jó eredményeket sikerült elérni a legfrissebb szakértői felülvizsgálatokban és az ESGAB előző jelentésében azonosított számos területen, illetve kiemeli a tovább javítandó területeket. Idetartoznak az Eurostat és a nemzeti statisztikai hatóságok vezetőinek felvételi és elbocsátási eljárásai, a statisztikai adatelőállítás költségével kapcsolatos összehasonlítható információk kifejlesztése, az adminisztratív adatok használatának fokozása, valamint az európai statisztikát előállító egyéb nemzeti hatóságok koordinálása.

¹ Lásd: The Economist, 2016. szeptember 10., „Art of the lie” („A hazugság művészete”), <http://www.economist.com/news/leaders/21706525-politicians-have-always-lied-does-it-matter-if-they-leave-truth-behind-entirely-art>

² William Davies, 2016. augusztus 24., „The Age of Post-Truth Politics” („Az igazságon túli politika korszaka”), <http://www.nytimes.com/2016/08/24/opinion/campaign-stops/the-age-of-post-truth-politics.html>

További információk

Az ESGAB 2016. évi jelentése egy rövid összefoglalóval együtt megtalálható az ESGAB honlapján (<http://ec.europa.eu/esgab/>).

Médiakapcsolat

Amennyiben interjút szeretne készíteni Martti Hetemäkiel, az ESGAB elnökével, lépjen kapcsolatba az ESGAB titkárságával: Steve Clarke (estat-esgab@ec.europa.eu), tel.: +352 4301 32527.

Az ESGAB-ról

Az ESGAB³ független áttekintést biztosít a gyakorlati kódex végrehajtásáról. Célja, hogy erősítse az Európai Statisztikai Rendszer szakmai függetlenségét, integritását és elszámoltathatóságát (melyek a kódexnek is alapelemei), valamint javítsa az európai statisztika minőségét. Az ESGAB hét tagból áll. Feladatai közé tartozik, hogy a kódex végrehajtásáról az Eurostatra és az Európai Statisztikai Rendszer egészére vonatkozóan éves jelentést készítsen az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak. Az ESGAB ezenkívül tanácsot ad a Bizottságnak (Eurostat) a végrehajtás elősegítésére irányuló megfelelő intézkedésekről.

Az európai statisztika gyakorlati kódexe (a továbbiakban: a kódex)

Az európai statisztika gyakorlati kódexe⁴ határozza meg az európai statisztikák fejlesztésére, előállítására és közzétételére vonatkozó szabványokat. A kódex az Európai Statisztikai Rendszerben használt statisztika minőségének közös meghatározásán alapul (a rendszer a nemzeti statisztikai hatóságokból és a Eurostatból áll). A kódex egy önszabályozó eszköz, amely 15 alapelvet határoz meg a nemzeti és az uniós statisztikai hatóságok intézményi környezetével és az európai statisztikák előállításával és közzétételével kapcsolatban. Végrehajtását az egyes elvekkel kapcsolatos bevált gyakorlat mutatói segítik elő.

Az **Európai Statisztikai Rendszer**⁵ egy partnerség az Unió statisztikai hatósága – azaz a Bizottság (Eurostat) –, és a nemzeti statisztikai hatóságok, valamint az egyes tagállamokban az európai statisztikák fejlesztéséért, előállításáért és közzétételéért felelős más nemzeti hatóságok között.

Szakértői felülvizsgálatok

A szakértői felülvizsgálatok⁶ az európai statisztikai rendszernek a gyakorlati kódex végrehajtási stratégiájának részét képezik. Célja a rendszert alkotó statisztikai hatóságok integritásának, függetlenségének és elszámoltathatóságának erősítése. A szakértői felülvizsgálatok első körére 2006 és 2008 között került sor; második körét pedig 2013 és 2015 között rendezték. Mindkét kör magában foglalja az összes uniós és EFTA-tagállamot. Az európai statisztikairányítási tanácsadó testület (ESGAB) a szakértői felülvizsgálatok elvégzésekor a nemzeti statisztikai hatóságok felülvizsgálatánál alkalmazott módszereket használta, az Eurostat sajátosságainak megfelelően módosítva azokat.

³ <http://ec.europa.eu/esgab>.

⁴ <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5922193/10425-HU-HU.PDF>

⁵ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/european-statistical-system/overview>.

⁶ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/quality/peer-reviews>.